

**ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ ΣΕ ΟΘΟΝΕΣ
ΣΤΑ ΠΡΟΣΚΕΦΑΛΑ ΤΩΝ ΤΑΧΙ**

Μας ετέθη το ερώτημα αν διαφημιστική εταιρία επιτρέπεται με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς να διενεργεί εμπορική διαφήμιση σε οθόνες τοποθετημένες στα προσκέφαλα οδηγού και συνοδηγού, προκειμένου η διαφήμιση να είναι ορατή από τους καθήμενους στα πίσω καθίσματα των ταξί μέσω ενός συστήματος αποκαλούμενου phototaxi system.

Συγκεκριμένα τα πραγματικά περιστατικά έχουν ως εξής: τα ο phototaxi system αποτελείται από δύο προσκέφαλα αυτοκινήτου που αντικαθιστούν εκείνα των καθισμάτων οδηγού και συνοδηγού, απευθύνεται δηλαδή μόνο στους επιβάτες των πίσω καθισμάτων.

Τα προσκέφαλα του phototaxi system, διαθέτουν ενσωματωμένες οθόνες 7 έως 9 ιντσών, με εισόδους AV (Audio / Video) καθώς επίσης μια συσκευή αναπαραγωγής αρχείων διαμόρφωσης MPEG-4 (βίντεο με ή χωρίς ήχο).

Η συσκευή αναπαραγωγής είναι μικρού μεγέθους (16cm x 12cm x 3,2cm) και τοποθετείται σε μη εμφανές στους επιβάτες σημείο του οχήματος ταξί. Τα δεδομένα αποθηκεύονται τοπικά (στη συσκευή αναπαραγωγής), και ειδικότερα σε αναγνώσιμη από την συσκευή μνήμη, τύπου Compact Flash (CF card). Ακόμη η συσκευή μπορεί να δεχθεί και άλλους τύπους αποθηκευτικών μέσων όπως, σκληρό δίσκο ενσωματωμένο ή εξωτερικό (με σύνδεση τύπου USB) USB flash drive, καθώς επίσης κάρτες μνήμης των τύπων SD, MMC, MSM, XD, SM.

Τα δεδομένα ανανεώνονται στην συσκευή αναπαραγωγής, κάθε φορά που κρίνεται απαραίτητο, αποκλειστικά και μόνο με την φυσική αντικατάσταση της κάρτας μνήμης (ή άλλου αποθηκευτικού μέσου όπως προαναφέρεται), ενώ η συσκευή δεν διαθέτει κινητά μέρη, ούτε κανενός τύπου ασύρματη επικοινωνία.

Το phototaxi system προορίζεται όπως προκύπτει και από την επίσημη περιγραφή του, για εγκατάσταση αποκλειστικά και μόνο μέσα σε ταξί.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο ν. 2946/2001 (ΦΕΚ Α' 224/08.10.2001) «Υπαίθρια Διαφήμιση, Συμπολιτείες Δήμων και Κοινοτήτων και άλλες διατάξεις» στο ά. 1 § 2 περίπτ. α' ορίζει ως υπαίθριες διαφημίσεις μεταξύ άλλων και τις ηλεκτρονικές διαφημίσεις, οι οποίες, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της ίδιας παραγράφου μπορούν να τοποθετούνται και σε «κάθε τύπου δημόσιας χρήσης οχήματα ή στην εξωτερική επιφάνειά τους». Σύμφωνα με το ά. 3 § 7 του ίδιου νόμου **«Η προβολή ηλεκτρονικών ή άλλων διαφημίσεων στους χώρους και τα οχήματα της περίπτ. Γ' της παρ. 2 του άρθρου 1 επιτρέπεται μετά από την έκδοση άδειας που προβλέπεται από την παρ. 3 του άρθρου 5.»**. Στην παρ. 3 του άρθρου 5 αναφέρεται ρητά ότι για τη συγκεκριμένη προβολή **«απαιτείται προηγούμενη άδεια, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 1, η οποία ισχύει μέχρι τρία έτη»**. Στην παρ. 1 του άρθρου 5, τέλος, ορίζεται ρητά ότι αρμόδιος για τη χορήγηση της άδειας είναι ο Δήμαρχος ή ο Πρόεδρος της Κοινότητας, **«ύστερα από αίτηση που συνοδεύεται από τα απαραίτητα**

στοιχεία για τον προσδιορισμό του τέλους και προηγούμενη καταβολή του τέλους διαφήμισης που προβλέπεται στο άρθρο 15 του β.δ. 249/20.10.1958.». Πράγματι το ανωτέρω βασιλικό διάταγμα στην κατηγορία Γ αυτού ορίζει «για διαφημίσεις που γίνονται μέσα σε κάθε τύπου οχήματα δημόσιας χρήσης ή στην εξωτερική επιφάνεια αυτών» τέλος διαφήμισης από 0,41 € έως 2,05 € μηνιαίως για διαστάσεις μέχρι 30cm x 50cm. Στο εδάφιο β' της παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 2946/2001, μάλιστα, ορίζεται ως αρμόδιος για τη χορήγηση της άδειας ο Δήμος «στα διοικητικά όρια του οποίου εδρεύει η επιχείρηση που εκμεταλλεύεται τα οχήματα». Τούτο μπορεί να ερμηνευτεί διαζευκτικά είτε ως η έδρα του ιδιοκτήτη του οχήματος ταξί, ή η έδρα της διαφημιστικής εταιρίας που διενεργεί υπαίθρια διαφήμιση.

Από τις ανωτέρω νομοθετικές διατάξεις προκύπτουν καταρχάς τα εξής: Η προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων σε οθόνες τοποθετημένες στα προσκέφαλα οδηγού και συνοδηγού στο εσωτερικό των ταξί συνιστά υπαίθρια διαφήμιση κατά ν. 2946/2001 και διέπεται από τις διατάξεις αυτού ως προς όλες τις βασικές του πτυχές, ήτοι: αδειοδότηση, καταβολή τέλους διαφήμισης, επιβολή διοικητικών προστίμων (ά. 8), επιβολή ποινικών κυρώσεων (ά. 10), διαδικασία αποξήλωσης (ά.9). Συγκεκριμένα (βλ. Σπ. Χριστοφορίδη, *Υπαίθρια Διαφήμιση, Πρότυπες Θεσσαλικές Εκδόσεις, Τρίκαλα-Αθήνα, 2006, σελ. 56*), η διαδικασία αποξήλωσης περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

ΣΤΑΔΙΑ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΙΔΩΝ

► Διαπίστωση της παράβασης και σύνταξη πράξης αυτοψίας και έγγραφη κλήτευση του διαφημιστή ή του διαφημιζόμενου ή του οικοπεδούχου.

▣ αρ.9§1 εδ. β' ν. 2946/2001

► Έκδοση απόφασης Δημάρχου, κατά της οποίας χωρεί προσφυγή στο Αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο εντός 15 ημερών από την κοινοποίησή της, η οποία δεν αναστέλλει την εκτέλεση της απόφασης. §

▣ αρ.9§1 εδ. α' και αρ.9§6 ν. 2946/2001

► Ανάθεση της αποξήλωσης των πινακίδων σε ιδιώτη (αρ.9§4 ν.2946/2001), είτε με τις διατάξεις του ΔΚΚ περί ανάθεσης, είτε ως αποδοχή δωρεάς κατ' άρθρο 111§2 περ. θ' ΔΚΚ, με απόφαση της Δημορχιακής Επιτροπής.

► Καταλογισμός των εξόδων αποξήλωσης σε βάρος των διαφημιστών.

Υποσ. Προ της ενάρξεως της διαδικασίας θα ήταν καλό να αποσταλεί μια ενημερωτική επιστολή στους Δημότες που έχουν στην κατοχή τους ιδιωτικούς χώρους όπου βρίσκονται εγκατεστημένες διαφημιστικές πινακίδες, προκειμένου να ενημερωθούν για τις επαπειλούμενες και σε βάρος τους συνέπειες, ώστε να είναι συνεργάσιμοι.

Δεν θα πρέπει να λησμονούμε, ωστόσο, ότι η ραγδαία διόγκωση των κρατικών λειτουργιών, η παρέμβαση του Κράτους σε όλους τους τομείς της κοινωνικής και οικονομικής ζωής - που πρέπει να γίνεται έγκαιρα και αποτελεσματικά - αλλά και ο τεχνικός χαρακτήρας πολλών θεμάτων που πρέπει να ρυθμιστούν με κανόνες δικαίου, οδήγησαν σε μία συνεχή ενίσχυση

της εκτελεστικής εξουσίας, απόρροια της οποίας είναι και η έκδοση πλειστών Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων μέσα στα πλαίσια της κανονιστικής αρμοδιότητας της Διοικήσεως, που ασκεί κατ' ουσία νομοθετικές αρμοδιότητες.

Αυξάνονται έτσι οι περιπτώσεις «μικρονομοθετικών» ρυθμίσεων και παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο ενός νομοθετικού πληθωρισμού, που ταυτίζεται με τη συνεχή έκδοση μεγάλου αριθμού διατάξεων με τις οποίες ρυθμίζονται - τις περισσότερες φορές αποσπασματικά - διάφορα ειδικά ή τεχνικά ζητήματα. Έχοντας υπόψη τα ανωτέρω αναφερόμενα, μπορούμε ευχερέστερα να ερμηνεύσουμε τις κατωτέρω αναφερόμενες - και σχετικές με το εδώ εξεταζόμενο θέμα - Κοινές Υπουργικές Αποφάσεις και να διαγνώσουμε τον κίνδυνο που ελλοχεύει όταν η ίδια η κρατική εξουσία, λόγω του επεκτατικού χαρακτήρα της και των λειτουργιών (οικονομικών και άλλων) που επιτελεί, παρουσιάζει την τάση να παραβιάζει τους ίδιους τους νόμους της, θεσιάζοντας, εν πολλοίς, αντικρουόμενες μεταξύ τους ρυθμίσεις. Σε μια τέτοια περίπτωση, ασφαλέστερη επιλογή συνιστά η αναγωγή στο γενικό νόμο και, σε δεύτερο επίπεδο, η αναγωγή στο Σύνταγμα.

Η κατ' εξουσιοδότηση του ά. 3 § 8 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ 52138/2003), με την οποία προσδιορίστηκαν οι ειδικότερες προδιαγραφές για τη διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης, ουδέν το ειδικότερο εισέφερε αναφορικά με την προβολή διαφημιστικών μηνυμάτων στο εσωτερικό των ταξί, ούτε όμως έθεσε σχετική απαγόρευση. Αντιθέτως ειδικότερες προϋποθέσεις έθεσε η ΚΥΑ 54829/4034/2003 (ΦΕΚ Β' 1364/23.09.2003), που εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση του ά. 8 του ν. 3109/2003 «για τη ρύθμιση θεμάτων επιβατηγών Δ.Χ.Ο.», ο οποίος επιτρέπει επίσης (πέρα από το ν. 2946/2001) την εμπορική διαφήμιση στα ταξί. Στην παρ. 1 εδ. α' της ανωτέρω ΚΥΑ αναφέρεται ρητά ότι «*Η αναγραφή των εμπορικών διαφημίσεων πραγματοποιείται - Εσωτερικά του οχήματος και σε οποιοδήποτε σημείο προσφέρεται για το σκοπό αυτό πλην του εμπρόσθιου και οπίσθιου ανεμοθώρακα (παρμπρίζ) και παραθύρων. - Περιλαμβάνει ένα μόνο θέμα με καλαισθητική εμφάνιση*». Εκ των ανωτέρω συνάγεται ρητά ότι η διαφήμιση στο εσωτερικό των ταξί πλην των παραθύρων επιτρέπεται συλλήβδην, ο δε περιορισμός στο ένα θέμα ερμηνεύεται ως εξής: Το διαφημιστικό θέμα που θα προβάλλεται θα είναι ένα κάθε φορά, ενώ για κάθε νέο προβαλλόμενο διαφημιστικό θέμα θα καταβάλλεται στον αρμόδιο Δήμο τέλος διαφήμισης αυτοτελώς.

Αντίθετα η προγενέστερη της ανωτέρω ΚΥΑ 64955/2002 (ΦΕΚ Β' 112/31.01.2002), η οποία επέτρεψε την 'πilotική' λειτουργία διαφημίσεων στο πρόσθιο τμήμα του αυτοκινήτου και στο κέντρο αυτού, επ' ουδενί τρόπο μπορεί να θεωρηθεί ως εξειδικεύουσα το ν. 2946/2001 και την ΚΥΑ 52138/2003 για τους κάτωθι λόγους:

- a) Η ίδια η λέξη 'πilotική' η οποία τίθεται στην αρχή του νομοθετήματος προδίδει το εφήμερο του νομοθετήματος, η ισχύς του οποίου, μετά την παράταση που έλαβε, λήγει την 20.01.2007. Αντιθέτως καμία αντίστοιχη λέξη ή έννοια εφημέρου δεν περιλαμβάνεται στο ν. 2946/2001, την ΚΥΑ

54829/4034/2003 και τη μεταγενέστερη όλων ΚΥΑ 52138/2003

- b) Η πιλοτική ανωτέρω λειτουργία προϋποθέτει ότι η μετάδοση των μηνυμάτων θα γίνεται μόνο από κέντρο που θα λειτουργεί στο σταθμό βάσης του ραδιοταξί. Σύστημα συνεπώς εντελώς διαφορετικό από το περιγραφόμενο στην αρχή της παρούσας γνωμοδότησης
- c) Η εκπομπή μηνυμάτων στο εμπρόσθιο τμήμα του αυτοκινήτου, η οποία δύναται να αποσπάσει ανά πάσα στιγμή την προσοχή των οδηγών, έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις διατάξεις του κ.ο.κ.
- d) Η ΚΥΑ 64955/6079/2002 είναι ένα νομοθέτημα μεμονωμένο. Χωρίς το νόμο – πλαίσιο ν. 2946/2001 ο οποίος θέτει το γενικό περίγραμμα για τη διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης και επιτρέπει την προβολή μηνυμάτων στο εσωτερικό των taxi είναι αδύνατο να σταθεί σε κανένα επίπεδο
- e) Η ελευθερία της διαφήμισης πτυχή της συνταγματικά κατοχυρωμένης οικονομικής ελευθερίας δεν επιτρέπεται να περιορίζεται από τέτοιου είδους αποσπασματικά νομοθετήματα αποσκοπώντας στο να ρυθμίσουν συγκυριακές σκοπιμότητες και ανάγκες. **Άλλωστε, και με γνώμονα το Σύνταγμα, που αποτελεί τον υπέρτατο νόμο του Κράτους, μια ενδεχόμενη απαγόρευση της διαφήμισης δεν αρκεί να επιβάλλεται από νόμο του Κράτους πόσω μάλλον από κατ'εξουσιοδότηση αυτού εκδοθείσα Κ.Υ.Α, αλλά θα πρέπει – προκειμένου να είναι συνταγματικώς θεμιτή – να επιβάλλεται από σπουδαιούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και να μη θίγει τον απαραβίαστο πυρήνα της επαγγελματικής και οικονομικής ελευθερίας των διαφημιστών.**

Συμπέρασμα:

Για τους λόγους που προεξετέθησαν καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η διενέργεια διαφήμισης στο εσωτερικό των taxi και δη σε οθόνες τοποθετημένες στα προσκέφαλα οδηγού και συνοδηγού επιτρέπεται υπό τους όρους του ν. 2946/2001 και της ΚΥΑ 54829/4034/2003, έπειτα από προηγούμενη άδεια διενέργειας διαφήμισης του αρμόδιου Δήμου ή Κοινότητας και καταβολή του αναλογούντος τέλους διαφήμισης. Βέβαια σύμφωνα με τη γενική αρχή «εκ του μείζονος το έλασσον» επιτρεπτή είναι – τουλάχιστον έως την 20.01.2007 και η διενέργεια τηλεδιαφήμισης στο εμπρόσθιο τμήμα των taxi και δη στο κέντρο αυτού, σύμφωνα με την ΚΥΑ 64955/6079/2002, πάντοτε όμως υπό το πλαίσιο και τις προϋποθέσεις του ν. 2946/2001, του μόνου άρτιου νομοθετήματος σχετικά με την υπαίθρια διαφήμιση, το οποίο δε διέπεται από την αποσπασματικότητα των υπολοίπων, αλλά περιγράφει ένα γενικό πλαίσιο λειτουργίας. Εξάλλου δεν είναι τυχαίο τόσο ο ΟΑΣΘ και ο ΟΑΣΑ, όσο και η ΤΡΑΜ Α.Ε. ρύθμισαν δυνάμει του ν. 2946/2001 το θέμα της διενέργειας διαφήμισης στα οχήματά τους, προκήρυξαν πλειοδοτικούς

διαγωνισμούς, υπέγραψαν συμβάσεις με διαφημιστικές εταιρίες και καρπούνται σημαντικά έσοδα από τη διαφήμιση δίχως καμία αναφύουσα παραβατικότητα. Ταπεινή προσδοκία της παρούσας γνωμοδότησης είναι να συμβάλει κατά το δυνατόν ώστε τα τυχόν προβλήματα που θα ανακύψουν στο θέμα της διαφήμισης στο εσωτερικό των ταξί να ξεπεραστούν με σύνεση και με γνώμονα το συμφέρον του κλάδου.

Θεσσαλονίκη, 19.11.2006

Σπύρος Χριστοφορίδης
Βενιζέλου 22, Θεσσαλονίκη
Τηλ. / Φαξ: 2310 - 275 820
e-mail: spirchristo@yahoo.gr

ΑΚΡΟΤΕΛΕΥΤΙΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- Με γνώμονα το ν. 2946/2001 γίνεται η καταβολή των τελών διαφήμισης και η λήψη άδειας διενέργειας διαφήμισης στο εξωτερικό των ταξί (πόρτα) από τον αρμόδιο Δήμο
- Παρόλο που η ΚΥΑ 52138/2003 δεν αναφέρεται θέτοντας τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις για τη διενέργεια υπαίθριας διαφήμισης στις οθόνες σε ταξί, το άρθρο 6 παρέχει τη δυνατότητα στο εκάστοτε Δημοτικό Συμβούλιο να καθορίζει όρους και προϋποθέσεις εναρμονισμένες με τις τοπικές ιδιαιτερότητες. (βλ. και σχετική γνωμοδότηση Γ. Κασιμάτη, Κύθηρα, 05.05.2005, σύμφωνα με την οποία: «σελ. 16 § 5»).
- Οι μόνοι αρμόδιοι για να αποξηλώσουν τυχόν παράνομα τοποθετημένες οθόνες είναι οι ΟΤΑ, με εξουσιοδοτημένα συνεργεία τους, σύμφωνα με το ά. 9 του ν. 2946/2001. Παρέμβαση οποιουδήποτε άλλου φορέα (Τροχαία, Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών) με το ισχύον νομοθετικό καθεστώς απαγορεύεται
- Το ν. 2946/2001 συνυπέγραψε, μεταξύ άλλων υπουργών, και ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών. Είναι δυνατόν, θέτοντας σε ισχύ την ΚΥΑ64955/6079/2002 να ήθελε να αναιρέσει την ίδια του την υπογραφή, παραβλέποντας εντελώς τις διατάξεις του ν. 2946/2001;
- Πουθενά στην ΚΥΑ 54829/4034/2003 δεν υπάρχει, αναφορικά με τη διαφήμιση στο εσωτερικό των ταξί, κάποια επιφύλαξη σχετιζόμενη με την προγενέστερη πιλοτική λειτουργία της διαφήμισης στο εμπρόσθιο κεντρικό μέρος των ταξί, όπως αυτή αποτυπώνεται στην ΚΥΑ 64955/6079/2002. Επίσης πουθενά στην προαναφερθείσα ΚΥΑ δεν αναφέρεται ότι αυτού του είδους η διαφήμιση θα διενεργείται αποκλειστικά στο συγκεκριμένο σημείο του ταξί (μπροστά και στη

μέση) ή θα αναμεταδίδεται μόνο από κάποιο κέντρο, απαγορευμένης της τοπικής, μέσα στο taxi, αναπαραγωγής. Συνάγεται λοιπόν ότι πρόκειται για δυο ΚΥΑ που λειτουργούν ως επάλληλα πεδία, δίχως η μία να έρχεται σε αντίθεση ή προς κατάργηση της άλλης, λειτουργούσες αμφότερες μέσα στο πλαίσιο που ορίζει ο ν. 2946/2001.

ΣΠΥΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ